

[Indenrigsministeren.]

koppevaccination af børn på Færøerne har indenrigsministeriet gennem rigsombudsmanden på Færøerne forelagt et udkast til lov om ændring af loven for Færøerne fra 1906 om indpodning af kokopper for hjemmestyret på Færøerne. Under forudsætning af at nærværende lovforslag vedtages, vil ministeren for Grønland efter forudgående høring af landsrådet udstede en ny bekendtgørelse om vaccination mod kopper, således at den obligatoriske koppevaccination også kan ophæves for Grønland.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og villige behandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Forhøjelse af arbejdsgivernes bidrag til arbejdsløshedsforsikringen)*.

Baggrunden for forslaget er et ønske om at ajourføre bidraget i overensstemmelse med den økonomiske udvikling, der er foregået, siden bidraget sidst blev reguleret, og det skal i øvrigt ses i sammenhæng med regeringens samlede sparebestrebelselser.

Arbejdsgiverbidraget blev sidst reguleret i 1970, hvor det blev forhøjet fra 45 kr. til 90 kr. årligt pr. forsikret helårsarbejder og fra 9 kr. til 18 kr. pr. helårsarbejder for land- og skovbrugsarbejdere samt fiskere.

På denne baggrund finder jeg det rimeligt at foreslå, at arbejdsgiverbidraget forhøjes med 50 pct.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne dertil, vil jeg anbefale lovforslaget til folketingets villige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om internationalt udviklings samarbejde.

(Lovforslag nr. 27. Fremsat 15/10 75. Første behandling 22/10 75. Betænkning 10/3 76. Anden behandling 16/3 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kristine Heltberg SF):

Sådan som det foreliggende lovforslag er blevet behandlet i udvalget, og sådan som det fremstår nu efter afstemningerne ved andenbehandlingen, er situationen den, at SF, til trods for den elementære og store sympati for også denne side af vores bistand til u-landene, der er udtrykt gennem lovgivningen omkring udviklingsbistanden i dette lovforslag vedrørende ændring af lov om internationalt udviklingssamarbejde, til trods for den sympati, vi har for selve dette, at en sådan lovgivning eksisterer, til trods for at vi mener, at det ikke er nok, at vi går ind for den nye økonomiske verdensorden, og derfor heller ikke synes, at det er nok, at dette lovforslag bliver behandlet for sig selv, uanset den debat, der skal finde sted her i begyndelsen af april, til trods for al vor sympati for u-landsbistanden, må sige, at lovforslaget ikke frembyder nogen forbedringer i forhold til den eksisterende og gældende lov.

I den situation kan vi ikke gøre andet end at håbe på, at denne lovgivning efterhånden bliver forbedret gennem de forslag, som også vi har stillet, og som der har været stor sympati for, også fra udenrigsministerens side, nemlig om afbinding af statslånene, hvorved spørgsmålet om erhvervsstøtte og u-landshjælp definitivt bliver skilt fra hinanden, og gennem en forbedring af den status, som vi nu kan se formodentlig bliver forskningsarbejdet omkring u-landsbistanden til del, det forskningsarbejde, som vi mener må være en integreret og væsentlig del af bedømmelsen af de projekter, som Danmark kan støtte inden for u-landshjælpens område.

Som situationen er, må vi beklageligvis afstå fra at stemme for forslaget, idet vi til trods for visse små forbedringer må lægge vægt på den forringelse, der sker for forskningen omkring udviklingsarbejdet, og på, at lånene og garantierne stadig ikke har kunnet blive genstand for afbinding.

Formanden:

Der må stadig være ro i salen.

Ib Nørlund (DKP):

De ændringer, som lovforslaget indeholder, kan ikke siges at være af grundlæggende betydning, men det, som er der, er

[Ih Nørhønd.]

som helhed taget ændringer til det værre. Vi har markeret vores stilling ved anden behandling ved forskellige ændringsforslag, som der ikke er taget hensyn til. Vi foretrækker derfor, at lovgivningen har sin forbliven ved den nuværende lov i forhold til det, der er foreslået her, og ser under de omstændigheder ingen anden udvej end at stemme imod forslaget.

Steen Folke (VS):

Det lovforslag, der er til tredje behandling nu, indeholder stort set kun klare forringelser inden for det område, der hedder udviklings samarbejde.

Jeg skal ikke gentage det, jeg sagde under andenbehandlingen af sagen, hvor jeg har givet en mere detaljeret argumentation for VS' synspunkter, men jeg vil godt lige sige noget om de ændringer, der sker med hensyn til institut for udviklings forskning.

Det er i hovedsagen tre ændringer, der bliver gennemført i forbindelse med vedtagelsen af denne lov, nemlig for det første at instituttet, som nu omdøbes til et center, lægges mere direkte ind under DANIDA og udenrigsministeriet, det vil sige, at der bliver mulighed for en mere direkte kontrol med forskningen. For det andet at der bliver bortskåret en basisbevilling, sådan at kritiske projekter kan sorteres fra enkeltvis. For det tredje at centret tilknyttes handelshøjskolen for at sikre, at forskningen kommer til at foregå på erhvervslivets præmisser.

De er alle sammen udtryk for, at man ønsker en kraftigere politisk censur af udviklings forskningen. Nu vel, det er ikke i sig selv nogen stor sag. Jeg har tilfældigvis interesseret mig for den, fordi jeg selv har beskæftiget mig med udviklings forskning i en del år, men denne sag, som i sig selv kan synes forholdsvis lille, er led i et større mønster, hvor den politiske censur breder sig i samfundet med forfærdende hast.

Man kan bare blandt de helt aktuelle sager fra de allerseneeste dage eller uger nævne indgrebet over for Jens Jørgen Thorsens filmprojekt, undervisningsministerens krav om censur af atomkraftudsendelser i Danmarks radio, indgrebet over for etnografernes projekt til studium af forhold omkring Marmorilikminen i Grønland, hvor bevillingen tages bort, planerne om nedlæggelse af

samfundsfag ved Københavns universitet, nedlæggelse af Danmarks radios workshop, og man kunne nævne en stribe andre ting. Dette er sager, som er helt aktuelle alle sammen, hvor der er tale om indgreb, som helt klart er motiveret med den hensigt, som hedder politisk censur.

Den sag, vi behandler i dag her, er en bagatel i den store sammenhæng, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der tegner sig et forfærdende mønster. Vi har endnu ikke herhjemme fået Berufsverbod, men der er andre, om jeg så må sige, mere elegante måder at gennemføre politisk censur på.

Formanden:

Jeg henstiller, at der er ro i salen, både til venstre og højre.

Lasse Budtz (S):

Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at tage ordet her ved tredje behandling, men de sidste taler, navnlig den allersidste, er udtryk for en så formidabel fordrejning af kendsgerningerne, at jeg bliver nødt til at protestere.

Man sammenblander en lang række ting, deriblandt ting, som socialdemokratiet også er imod, med en sag, som drejer sig om styringen af forskningen på u-landsområdet. Jeg troede oprigtigt talt ikke, at VS var imod styring af samfundsindsats. Jeg troede, det var nøjagtigt det modsatte synspunkt, man stod for i VS.

Jeg vil meget gerne gøre opmærksom på, at den styring af u-landsforskningen, der nu finder sted, intet som helst har med en forhindring af en kritisk forskning at gøre. En kritisk forskning kan fortsat finde sted, vil kunne komme til at finde sted og vil være velkommen også under den nye formulering. Der er tale om en ajourføring af en lov, som har fungeret ganske glimrende, og som ikke på noget tidspunkt har lagt hindringer for nogen form for dansk u-landsbistand, og det må være det vigtigste.

Endelig er det interessant med denne evindelige sammenblanding af erhvervslivets interesser og u-landsbistanden. Jeg vil gerne gøre opmærksom på to ting. Dansk erhvervsliv arbejder i u-landene, når u-landene ønsker, at dansk erhvervsliv arbejder dér. Dernæst er det, når dansk erhvervsliv arbejder dér, meget ofte direkte til gavn for

[Lasse Budtz.]

beskæftigelsen. Det lægger vi i hvert fald meget stor vægt på i socialdemokratiet, og derfor vil jeg naturligvis foreslå, at man ved tredje behandling stemmer for lovforslaget, som da lykkeligvis også har et absolut flertal bag sig.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Jeg skal heller ikke indlede en debat her ved tredje behandling. Kun to korte bemærkninger.

Jeg kan sige, efter at have hørt hr. Steen Folke ved første, anden og nu ved tredje behandling, at skulle han en dag vælge at udtale sig i overensstemmelse med sandheden og de faktiske forhold, ville det være en ny fornemmelse for tinget.

Så skal jeg i øvrigt takke for, at der er en konstruktiv midte i denne sal, som gør, at vi kan fortsætte vores u-landsbistand efter den 1. april. Fløjene har meldt fra i dette stykke konstruktive, internationale samarbejde. Jeg takker for, at der er ansvarlige partier i midten, der sørger for, at Danmark ikke melder sig ud af verden fra den 1. april.

Steen Folke (VS):

Der er ikke noget som helst konstruktivt eller ansvarligt i dette lovforslag, som udelukkende indeholder forringelser i forhold til gældende lov på dette område.

Til hr. Lasse Budtz, der fremhævede erhvervslivets glimrende indsats, som gavnede beskæftigelsen i u-landene, vil jeg sige, at det er nu et meget problematisk standpunkt. I øvrigt er det netop det, som et af de forskningsprojekter, der allerede er blevet censureret bort, skulle handle om, en undersøgelse af, om de investeringer, som foretoges med midler fra Industrialiseringsfonden, faktisk gavnede beskæftigelsen eller det modsatte. Der har været synspunkter fremme om, at en del af disse investeringer udkonkurrerede lokale foretagender med en mere effektiv produktionsteknik, med indsats af dansk kapital osv., og at der skete en udkonkurrering af mindre og mindre effektive lokale virksomheder, der producerede mere eller mindre af samme omfang.

Det var bl. a. det, et forskningsprojekt var lagt an på at undersøge, og dette forskningsprojekt var en af de ting, som blev

censureret bort. Det har ikke noget med dette lovforslag at gøre, men det er et eksempel på, hvad det drejer sig om.

Så siger hr. Lasse Budtz noget med, at han troede, VS var interesseret i styring af samfundsindsatsen. Det kommer sandelig meget an på, hvad det er for en styring. Vi er ikke interesseret i en kapitalistisk styring. Vi er ikke interesseret i, at det er erhvervslivet, at det er kapitalejerne, der skal styre den samfundsmæssige indsats, og vi er slet ikke interesseret i, at erhvervslivet skal lægge sin klamme hånd på den forskning, der foregår.

Lasse Budtz (S):

Ingen kan være interesseret i, at erhvervslivet lægger sin klamme hånd på forskningen, og det er der heller ikke tale om i dette tilfælde.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der ikke har været noget tilfælde indtil dato — af gode grunde — hvor dansk u-landsbistand er blevet gennemført i modsætning til interesserne i de pågældende u-lande. Det gælder også erhvervslivets indsats med statsgaranti af forskellig art, og det burde hr. Steen Folke oprigtigt talt vide.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Det er nødvendigt på vegne af folk, der ikke kan svare fra denne talerstol, at sige, at det er uanstændigt, når hr. Steen Folke over for en rent saglig afgørelse fra forskere, som han ikke er enig med, fordi de pågældende forskere har et kritisk, fordomsfrit og sagligt standpunkt til den forskning, de beskæftiger sig med, fordi de siger nej til et projekt, siger, at så er det censur. Hr. Steen Folke vil ikke i denne sal kunne finde forståelse for, at alt, hvad der ikke passer ind i det skæve billede, han har af forskningens frihed, skulle være censur.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget vedtoges med 100 stemmer mod 33; 7 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget til nu bliver tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning angående tilvejebringelse af grundlag for eventuel indkomstpolitisk lovgivning [af Glistrup m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XXXVI. Fremsat 27/11 75. Første behandling 14/1 76. Betænkning 25/2 76).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glistrup) (FP):

Mange af Winston Churchills underhustaler fra 1934 og årtiet ud kunne bagefter sammenfattes under titlen „Mens England sov“. Mange af fremskridtsindlæggene fra folketingets talerstol fra 1974 kan sammenfattes under titlen „Mens Danmark sov“.

Igen og igen har det udviklet sig på den måde, at vi har fået ret i vore vurderinger og advarsler, og igen og igen er det gået som i det engelske underhus i 1930'erne, at man ikke har villet lytte til, hvad vi advarede imod. I dag advarer vi igen, i dag fremhæver vi igen, at det er på høje tid, man tager det alvorligt i dette folketing med at komme i gang med at føre en indkomstpolitik. Den generation af politikere, der har domineret dette land siden statsminister H. C. Hansens død i februar måned 1960, har jo nemlig kørt økonomien så langt ud med selvskabte plager, at en indkomstpolitisk løsning er nødvendig. Indkomstpolitik er nødvendig, hvis vi skal klare vores arbejdsløshed. Indkomstpolitik er nødvendig, hvis vi skal klare vores skattetryk. Indkomstpolitik er nødvendig, hvis vi skal klare vore valuta-problemer. Indkomstpolitik er nødvendig,

hvis vi skal klare vores inflation. Indkomstpolitik er nødvendig, hvis vi skal klare vore problemer med den høje rente.

Det er ikke bare sådan noget, hvor man kan sige, at den ubehagelighed skubber man ansvarsløst bare fra sig hele tiden, hvilket har præget langt de fleste partier i denne sal. En indkomstpolitik må som et delområde indbefatte problemerne vedrørende arbejdsmarkedets forhold. Vi ved alle sammen, at når arbejdsmarkedets partnere først er gået i gang med forhandlingerne her til efteråret, så vil der komme alskens forskellige undskyldninger i retning af: nu må vi i første omgang lade parterne forhandle i fred. Så kommer vi yderligere til at spilde et kvartal eller måske endda endnu mere, før vi kan komme til at træffe vore afgørelser. Derfor er det nu, det er på høje tid, hvis vi skal løse vore problemer, at tage seriøst fat på indkomstpolitikken, således at vi ikke på ny skal havne i den tilstand, der har været det typiske for landet så mange gange, senest her i marts måned 1975, at man som et stykke hastværksarbejde improviserer en eller anden lapperiordning af en indkomstpolitik i stedet for virkelig at få grundlaget for at gå til bunds i problemerne.

Man ved jo fra de fornuftige psykologiske lærebøger — det er dem, der skrives af livet selv — at det er meget svært for mennesker at overvinde sig selv og overvinde den anti-pati, man har haft imod at skulle slutte op om tanker, der kommer fra andre sider end én selv. Men nu er Danmarks situation ved at blive så alvorlig, at vi ikke kan fortsætte med, at bare fordi et forslag er kommet fra fremskridtspartiet, så kan man ikke gå i gang med virkelig at søge at få tingene løst. Det er jo det eneste forslag, der er kommet frem i dette folketing til at kunne klare problemerne omkring indkomstpolitik. Hvis dette forslag stemmes ned her ved den afstemning, vi nu skal gå til, så vil beskrivelsen af den handling, der er fortaget, med rette kunne indgå i den bog, der må komme på et tidspunkt, hvor vi ikke har det så godt her i landet, som vi har i øjeblikket, og som må komme under titlen „Mens Danmark sov“.

Christoffersen (V):

Hr. Glistrups indlæg giver anledning til nogle få bemærkninger fra min side.

Det er da ganske rigtigt, at en indkomst-